

Program rada ravnateljice 2021. - 2025.

Kako mi nije moguće predložiti konkretan mandatni program bez uvida u funkcioniranje JUM, sastavila sam načelni program kojega ću oblikovati u suradnji s Upravnim vijećem, kolegama i zaposlenicima JUM, suradnicima, i, iznad svega, nadležnim strukama.

Prvo tromjesečje

- uvid i analiza trenutne situacije JUM
- pregled financijske i administrativne situacije, uvid u povijest poslovanja
- uvid u recentno funkcioniranje tijela i ustrojstvenih jedinica ustanove
- uvid u recentno funkcioniranje odnosa sa suradnicima i dionicima
- uvid u imovinsko-pravne odnose unutar područja upravljanja

- evaluacija godišnjeg programa i plana upravljanja za 2021. i godišnji izvještaj
- izrada godišnjeg programa za 2022.

- uvid u status EU projekta "Gradski prozori u prirodu – unapređenje urbane bioraznolikosti i razvoj zelene infrastrukture" koji prema javno dostupnim informacijama treba privedi kraju i zaključiti
- uvid u status projekta "ZAGREB GREEN 4 LIFE – ZG 4 LIFE" koji prema javno dostupnim informacijama treba započeti
- uvid u status projekta "Razvoj okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000"
- uvid u status projekata "Revitalizacija staništa potočnog raka u potoku Dolje", "LIFE BEETLES - Boosting habitat functionality and education for saproxylic beetles' conservation in oak forests of continental Croatia" te "LIFE_ZG4GRASSLAND - Improving the conservation status of important grassland habitats in city of Zagreb"

Redovne aktivnosti ravnateljice

Organizacijski poslovi

- koordinacija rada JUM: organizacija, vođenje rada i poslovanja
- komunikacija i redovni sastanci s Upravnim vijećem
- koordinacija rada i redovni sastanci Ureda ravnatelja
- uvid u rad i redovni sastanci sa:
 - Stručnim voditeljem
 - Odjelom stručnih poslova zaštite, održavanja, očuvanja, promicanja i korištenja zaštićenih područja
 - Odjelom poslova neposrednog nadzora
- organiziranje strateških i operativnih sastanaka
- komunikacija sa zaposlenicima i organiziranje sastanaka svih zaposlenika

Pravno-administrativni poslovi

- izrada i evaluacija godišnjeg programa, plana upravljanja i godišnjeg izvješća
- izrada i evaluacija plana razvoja i financijskog plana i godišnjeg izvješća
- kvartalni planovi i evaluacije
- evaluacije projekata u tijeku
- rad na pravnim aktima, njihovo usklađivanje s temeljnim pravnim propisima te djelatnostima, programom i upravljanjem JUM
- rad na koncesijskim odobrenjima, javnoj nabavi i zakupu poslovnih prostora

Predstavljanje, zastupanje i suradnje

- zajedno s ostalim zaposlenicima i Upravnim vijećem, suradnja s:
 - medijima i informiranje javnosti
 - gradskom upravom i lokalnom zajednicom: službe Grada Zagreba, gradska četvrt Maksimir i svi mjesni odbori koji graniče s parkom Maksimir, gradske četvrti i mjesni odbori u kojima se nalaze ostala zaštićena područja pod upravom JUM
 - dionicima povezanim s JUM – Zoološki vrt, Turistička zajednica Grada Zagreba, Hrvatske šume, Zrinjevac/Zagrebački Holding, Šumarski i Agronomski fakultet, korisnici koncesija i zakupa
 - državnim institucijama povezanim s djelatnostima JUM
 - kulturnim ustanovama – Centar za kulturu i informacije Maksimir, Centar kulture na Peščenici – Knap...
 - obrazovnim ustanovama (predškolsko, osnovno, srednje, visoko obrazovanje)
 - udrugama, građanskim inicijativama, proaktivnim građanima

Razvoj kapaciteta i programa

- razvoj kapaciteta javne ustanove
- poboljšanje organizacijskih i radnih protokola unutar JUM
- osmišljavanje modernih i progresivnih strategija budućeg upravljanja
- osmišljavanje i razrada novih:
 - lokalnih, nacionalnih i međunarodnih suradnji i umrežavanja (parkovi gradova Središnje Evrope)
 - projekata vezanih uz istraživanja i zaštitu prirode u zaštićenim područjima kojima upravlja JUM, s naglaskom na pribavljanje sredstava za financiranje iz EU fondova
 - sustava posjećivanja i korištenja zaštićenih područja
 - edukativnih programa na razvoju svijesti o potrebi zaštite i očuvanja prirode u zaštićenim područjima
 - promotivnih programa na poboljšanju prepoznatljivosti
- razvoj timskih odnosa
- stručno osposobljavanje i usavršavanje zaposlenika
- jačanje i povećanje ljudskih kapaciteta, posebice za pripremu i provedbu tekućih i novih projektnih aktivnosti

Posebni osobni interes

Doselila sam se u Maksimir 1989. godine, u Crnčićeve ulicu, samo 300 m od jugozapadnog ulaza u Park Maksimir, tj. spomenika Majka i dijete. Od 1990. godine, stalno živim u društvu pasa i zapravo sam skoro svakodnevna korisnica parka, od malih nogu, od svoje 12. godine. Pratim razvoj parka sa zanimanjem, i iz različitih perspektiva, teenagera, studentice biologije, inženjerke biologije, društvene aktivistkinje, kreativke. Jedna od ljepših perspektiva su iskustva moje bake, koja je godinama, u poznim danima, imala svoju "ekipu starčeka" u Maksimiru, i čije priče iz parka sam uvijek voljela slušati. Ili kad bi je moja kuja namirisala i došla posjetiti, na klupici s njenom ekipom. Maksimir i njegove prirodne stanovnike zaista volim i poznajem, uzduž i poprijeko, i, da se tako vizualno izrazim, mogu po ustaljenim šumskim putevima voziti biciklom po noći bez svjetala jer znam gdje su neravnine i korijenje. Pratim i razvoj i stanje objekata u Maksimiru, isto godinama. Sada ću bolje stati, jer bi program mogao lako postati podugačak esej o mojem raznoraznom 30-ogodišnjem uživanju u parku.

Vrijednosni okvir i usmjerenje

Ulogu ravnateljice JUM vidim kao stručnu i društveno odgovornu javnu funkciju.

Pod stručnošću istakla bih dva aspekta: obrazovanje u polju biologije i ekologije/zaštite okoliša uz višegodišnje iskustvo znanstveno-istraživačkog rada, te obrazovanje u polju organizacijskog rada i facilitacije uz višegodišnje iskustvo u direktnom radu s ljudima i timovima.

Pod društvenom odgovornošću bih također istakla dva aspekta: višegodišnje iskustvo društvenog aktivizma s vrlo razvijenim senzibilitetom prema potrebama i ljudi i prirode, te visoka usklađenost sa zelenim i politikama javnog interesa, usmjerenima na potrebe i dobrobit stanovnika i prirode našeg grada.

Dosadašnje upravljanje gradom vidim kao konzervativno i izrazito društveno neodgovorno jer je prioritiziralo individualnu i korporativnu korist, financirano porezima i prirezima građana, a na štetu potreba i dobrobiti istih. Priroda se, u smislu upravljanja gradom, tretirala primarno kao ukrasni i komodificirani resurs.

U smislu upravljanja JUM, polazne točke zeleno-lijeve gradske uprave vidim kao upravo ono što odražava i moju viziju plana razvoja grada za 21. stoljeće. Nisam članica niti jedne političke stranke, niti platforme "Zagreb je naš", iako velikim dijelom dijelim njihova uvjerenja i vizije, i raduje me da imaju priliku spasiti što se spasiti da, postaviti nove temelje upravljanja gradom i javnim ustanovama, istaknuti i iskoristiti potencijale grada te podići kvalitetu života u njemu.

Moje temeljno usmjerenje je stoga ekološka tranzicija te progresivno, zeleno i društveno odgovorno upravljanje.

Program u skladu s vizijom gradske uprave

Naučili smo ovih godina da politika znači korumpirano, klijentelističko i oportunističko upravljanje javnim dobrima, odnosno njihova privatizacija i uništavanje. Promjene su konačno došle, a time i moje slaganje s vizijom gradske uprave i njihovim programom, te jasno i bez zadržke želim navesti sve točke u kojima se slažem i koje se vrlo direktno tiču Javne ustanove Maksimir i njenog opsega djelovanja. U tom smislu, kao ravnateljica ću raditi vođena upravo svime sljedećim, što smatram i multidisciplinarnim stručnim i društveno odgovornim djelovanjem:

- ulaganje u zelene površine, uključujući i proširivanje
- pošumljavanje ulica i trgova
- povećanje pristupačnosti prirodnim okruženjima
- stvaranje zelenih koridora
- prilagodba i povećanje otpornosti grada na klimatske promjene
- postavljanje javnih česmi s pitkom vodom (uz moguć vlastiti dizajn) u parkovima
- poboljšanje biciklističke infrastrukture
- uključivanje građana u pristupačne i javne rekreativne programe (posebno za djecu i mlade, majke, te starije i umirovljenike)
- proširivanje zona rekreacije uz obogaćivanje sadržajima kako bi postale funkcionalnije i privukle veći broj korisnika
- razvijanje programa obrazovanja u prirodi
- poticanje umjetnosti u prirodi diljem grada kroz manifestacije, privremene i trajne instalacije i spomeničku plastiku koje potiču interakciju građanki i građana s umjetnošću, prostorom i okolišem
- sprečavanje devastacije i urbanizacije zelenih površina
- povećanje urbane bioraznolikosti
- poboljšanje kvalitete zraka i vode, stvaranje zdravije i povoljnije mikroklimе

Parkovi i zelene površine

- razrada planova za kreiranje parkova, otoka zelenila i urbanih vrtova
- proširivanje postojeće zelene zone u gradu: kvalitetni parkovi i šetnice, što više otoka zelenila i razvoj urbanih vrtova za rekreaciju
- revitalizacija potoka, povećanje bioraznolikosti i kvalitete vode, te uređenje u zelene koridore za pješakinje i bicikliste
- masovno uključivanje u rekreacijski sport diljem grada

Obrazovanje i istraživanje u službi zelene transformacije

- u odgoj i obrazovanje za aktivno građanstvo integracija pedagoškog pristupa utemeljenog na ekološkoj pismenosti kao nužnom obrazovnom alatu za razumijevanje važnosti ekosustava našeg planeta i njegove povezanosti s kvalitetom života i općom dobrobiti

Uključivanje građana u donošenje odluka

- dostupniji procesi donošenja planova
- otvaranje ustanova stvarateljima i publici
- unaprjeđivanje položaja osoba s invaliditetom, starijih osoba, osoba bez doma (koji su česti "stanovnici" parka, npr. sa zapadne strane)
- aktivno informiranje građana o projektima izgradnje u njihovim kvartovima
- direktna komunikacija i partnerstvo s građanima u svim gradskim četvrtima
- javne tribine u parku u toplijim mjesecima

Načelni prijedlozi i moj poseban fokus za 4-godišnji program rada

Poseban fokus na odlično koncipiran projekt "ZAGREB GREEN 4 LIFE – ZG 4 LIFE"

- ponovit ću javno dostupan opis projekta koji upravo počinje, uz iskazivanje pohvale konceptu i razradi:

U sklopu projekta će se razviti snažan sustav edukacije, informiranja i podizanja svijesti svih građana o potrebi zaštite i očuvanja zaštićenih područja Grada Zagreba. U sklopu projekta provesti će se aktivnosti provođenja kampanja i širenja informacija za podizanje razine svijesti o prirodnim zaštićenim područjima, o zaštiti okoliša, biološkoj raznolikosti i slično. Kroz uspostavu ICT platforme, izradu aplikacija te digitalizaciju svih informativnih i promotivnih sadržaja, izraditi će se Plan razvoja i promocije održivog turizma u zaštićenim područjima Grada Zagreba kao i uspostaviti sustav informiranja i edukacije turista o zaštiti prirode i vrijednostima u zaštićenim područjima Grada Zagreba. Kroz aktivnost transformacije postojećih neiskorištenih građevina u kapacitete za informiranje, edukaciju i podizanje svijesti u zaštićenim prirodnim područjima, izgraditi će se Centar za posjetitelje, izložbe i prezentacije „LUGAREVA KUĆICA“ i Centar za edukaciju, radionice, seminare i informiranje „MAKSIMIR“. Svrha ovog projekta je ukazati na značaj koji ekološka svijest, kao dio društvene svijesti, ima u uspostavljanju ravnoteže čovjeka i njegova okoliša. Kroz ovaj projekt želi se pozitivno utjecati na odnos čovjeka prema okolišu na način da se kroz edukativne aktivnosti već od vrtićke dobi, preko osnovnih i srednjih škola, fakulteta kontinuirano i kvalitetno podiže svijest svih za održivim načinom življenja i brigom o okolišu i prirodnoj baštini.

Proširenje Parka Maksimir na zapadu (zona Z1 u GUP-u)

- detaljna elaboracija prijedloga: tinyurl.com/programJUM1
 - smještanje rekreativnih i društvenih sadržaja koji zbog zaštite ne mogu biti u Parku Maksimir (npr. skate, roller & bike park, polivalentno igralište i drugi sadržaji uklopljeni u atraktivno i suvremeno krajobrazno rješenje)
 - Predmetno proširenje idealna je tema za Euro projekt i ozbiljni iskorak parka prema standardima 21. stoljeća.
 - podizanje kvalitete života u preizgrađenom i prometno opterećenom dijelu grada
- razvoj multifunkcionalnog zelenog prostora sa sportskim sadržajem dostupnim 24 sata na dan (uz postojeća nogometna igrališta duž ulice Prilesje)

Izgradnja pješačko-biciklističke staze uz potok Bliznec

- stvaranje rekreacijskog prostora
- približavanje PP Medvednica gradu
- povezivanje zelenog sustava Parka Maksimir i Parka Dotrščina, uz povezivanje i ponude sadržaja
- razvijanje teme vode u i oko parka (uz javne česme) kroz aktivniji odnos prema potencijalu potoka Bliznec te stavljanje šetnica u obrazovne funkcije

Obnova pozornice

Pozornica ispod Trećeg jezera je ne samo popularno mjesto za brojne rekreativce, već i važan dio povijesti produkt dizajna u Maksimiru i Hrvatskoj. Autor rješenje je ugledni dizajner i arhitekt Aleksandar Ljahnicky. Bez obnove od kad je postavljena 1980-ih, pozornica traži nužnu obnovu i povratak autentičnog seta boja na konstrukciji koja je prepoznatljivi element parka.

Obnova bazena na Trgu Petra Krešimira IV

- više na: tinyurl.com/programJUM2

Trg Petra Krešimira IV smatra se najvažnijim modernističkim krajobraznim ostvarenjem u Zagrebu, što potvrđuje i njegov status kulturnog dobra RH. Kroz desetljeća, park je uvelike izgubio na autentičnom izgledu koji treba obnoviti. To se u prvome redu odnosi na bogatstvo biljnih vrsta, a potom i na arhitektonske elemente u parku kao što je nekadašnji bazen u sklopu dječjeg igrališta. Bazen je dio autorskog rješenja parka, izuzetno važan za ambijentalne i boravišne kvalitete mjesta i valjalo bi ga obnoviti. Prednost je što on u parku i danas postoji, samo je zatrpan.

Vikend sajmovi na glavnom ulazu u Park

- istražiti interes građana i mogućnosti izvedbe:
 - zeleni sajam (cvijeće, sadnice, prodaja i razmjena bilja)
 - Zagorkin sajam (knjige, stripove i nosači zvuka)
 - rabljene igračke, prodaja i razmjena (posebno atraktivno zbog visoke posjećenosti obitelji tijekom vikenda)
 - sajam alata i sjemenja za urbano vrtlarenje
 - sajam meda i ljekovitog bilja, OPG sajam

Visoki *treehouse* vidikovac kao dio šume i druge umjetničke intervencije

- ukoliko konzervatorske smjernice dopuštaju
- izgradnja "*treehouse*" platforme u krošnjama i iznad krošnji, s pogledom na jezero, cijelu šumu i grad
- privremena umjetnička intervencija od drva i recikliranih materijala
- nije fiksiran na drveće i ne oštećuje drveće
- lokacija nije definirana, npr. u šumi na sjevernoj obali Petog jezera
- slične manje kreativne i umjetničke intervencije, stavljanje naglaska na prirodu i kulturu
- nastavno na bogatu povijest umjetničkih intervencija, poticanje privremenih suvremenih umjetničkih intervencija, prilagođenih karakteru i statusu parka
- osmišljavanje stalnog punkta za izlaganje koji bi mogao postati i prepoznatljiva katarakteristika parka

Fantasy priča Mudrog Pradrveća

Na šumskoj stazi sjeverno od "Mogile" dolazi se zanimljivog dijela šume, bez niskog grmlja i mladica, potpune čistine ispod visokog drveća, s drvećem "blizancima" koje raste zajedno u dva, tri, četiri ili čak i pet spojenih debala.

- razviti priču o njima kao o Entima iz Gospodara prstenova, koji su imali čast zvati se Prvima jer su stariji čak i od vilenjaka, a svjesniji su od običnog drveća
- razviti popratne sadržaje za prezentaciju
- priča bi se odlično mogla nadovezati na Dolinu smreka sjeverno od Petog jezera, da nije šuma smreke stradala i trenutno je u procesu obnove (prolazak kroz nju uskim puteljkom, kao jedinstvenu crnogoričnu cjelinu je bio impozantan), ostaje za ubuduće
- uz Maksimirskog Dedeka, razviti kreativnu popularnu priču o Mudrom Pradrveću Starješinama koje stoljećima govori o važnosti očuvanja prirode, gdje su Mlade Smreke naslijedile mudrost Starih smreka kroz ostavljene priče ispod tla

Prilagođavanje parka za osobe s invaliditetom

U suradnji udruga za osobe s invaliditetom sa Šumarskim fakultetom, takve inicijative i istraživanja već postoje, te ih treba uključiti u program.

Kreativne radne akcije čišćenja zelenih površina

Uključivanje mladih u kreativno animirane radne akcije gdje će se povezivati čišćenje s edukacijom i druženjem.

Inspirativne suradnje

- suradnja s Inicijativom "IPOSTOZAGRAD" i njenim "potocima" praktičnih kreativnih zelenih i urbanih ideja i rješenja
- suradnja sa ZMAG - Zelenom mrežom aktivističkih udruga koja ima bogato višegodišnje iskustvo obrazovanja u području zelenih i održivih tehnologija, ekološkog graditeljstva, permakulture, pravednih socijalnih modela organizacije i ekološkog aktivizma

Koncept i ciljevi djelovanja

Moj koncept djelovanja bi imao jednostavnu formulu - "priroda, ljudi i društvo" - javni parkovi i zaštićene površine su prostori interakcije prirode i ljudi, javno su dobro i javno bogatstvo s izrazito društvenom funkcijom koja se više ne smije zanemarivati. Parkovi i prirodna dobra se moraju koristiti kao poligoni za osvještavanje i povezivanje građana - edukacijom o prirodi i umjetnošću u prirodi.

Skretanje s primarno kratkotrajno turističkih i ugostiteljskih gospodarskih strategija je nužno, a potrebno je osmišljavanje sveobuhvatne moderne strategije koordiniranog upravljanja svim zaštićenim područjima, a pogotovo parkovima Grada Zagreba, s naglaskom na uključivost i pristupačnost. Da bi se takvi rezultati postigli treba potpuno promijeniti pristup zelenim površinama te ih što je više moguće funkcionalno povezati kao cjelinu - pluća grada.